

УДК 37(44)«19/20»+387.011.3–051:80

ФРАНЦУЗЬКИЙ ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ

Інна Анатоліївна Кононенко,
аспірантка кафедри педагогіки,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»
м. Переяслав-Хмельницький, Україна

Анотація

У статті розглядається французький досвід реформування професійної підготовки вчителів з середини ХХ ст. до сьогодення, аналізуються основні його етапи, що відбулися в системі французької освіти на рубежі ХХ–ХХІ ст., нововведення, сучасні тенденції. За результатами аналізу професійної педагогічної підготовки вчителів у Франції визначені заходи, що сприяють підвищенню ефективності професійного становлення студентів філологічних спеціальностей.

Ключові слова: професійна підготовка вчителів, інноваційні процеси, реформування системи освіти Франції.

Постановка проблеми в контексті сучасної педагогічної науки.

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується стрімким впровадженням інноваційних процесів в систему освіти. Не обминули ці процеси і французьке суспільство, вимагаючи поновлення всіх соціальних інститутів і систем, в тому числі і освіти. Реформування освітньої галузі вимагає детального історичного аналізу різних нововведень, необхідність показати еволюцію процесу навчання у Франції для визначення ступеня його ефективності.

Мета статті – проаналізувати досвід реформування системи професійної підготовки вчителів у Франції.

Об'єкт дослідження – вища філологічна освіта у Франції.

Предмет дослідження – професійна підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей у Франції.

Методи дослідження: *теоретичні:* *аналіз* – для вивчення літератури з метою визначення стану та перспектив досліджуваної теми; *зіставлення* – для виявлення та аналізу різних поглядів учених на досліджувану тему; *узагальнення* – для визначення необхідних компонентів реформування системи професійної підготовки учителів.

Виклад основного матеріалу. Сучасна система французької освіти складалася протягом останніх двох століть і вважається однією з найбільш передових у світі. Перш за все це обумовлено економічним розвитком країни. Статистичні дані показують, що число студентів у Франції перевищило 2,39 млн. осіб. Якщо врахувати, що кількість учнів становить 11,96 млн. осіб, то в середньому це становить 14,35 млн., тобто чверть населення країни. Більше 6,2% валового національного продукту призначено на потреби освіти, щороку Франція приймає 284 600 іноземних студентів, що складає 12% від загальної кількості французького студентства (у Великобританії – 14%, у Німеччині – 13%) [5].

Система освіти є також одним з найбільших роботодавців країни: в ній зайнято більше половини державних службовців. Відзначимо, що на тлі інших країн, Франція виділяється, з одного боку, великою різноманітністю типів вищих навчальних закладів, з іншого, – досить уніфікованою і централізованою системою управління вищою освітою. Важливим є той факт, що три останніх десятиліття розвиток систем освіти Франції характеризуються як період «епідемії реформ» та «вибуху реформування» [2, с. 10].

Причини цього явища криються в об'єктивних соціально-економічних змінах. Серед них такі, як: вплив на освіту науково-технічного прогресу в його різноманітних проявах; конкретні потреби економіки, політичного та соціального життя; необхідність гуманізації суспільного розвитку.

Процес реформування вищої педагогічної освіти в країні умовно може бути розділений на ряд основних етапів [1010, с. 124–179]. Розглянемо етапи реформування французької освіти кінця ХХ – початку ХХІ ст. Так, у 60-ті – 70-ті роки ХХ ст. Франція переживала гостру кризу вчительської освіти, викликану нестачею кваліфікованих педагогічних кадрів. З 1959 р. Міністерство Освіти Франції стало проводити активну політику в галузі освіти, в цілому, і підготовці вчителів, зокрема. Відповідно до даної освітньої реформи, термін обов'язкового навчання був продовжений до 16 років, а навчальний процес розділений на 2 цикли [1, с. 86–87]:

1) «короткий» цикл (*lescyclecourt*):

- коледж середньої освіти (CES),
- загальноосвітній коледж (CEG),
- ліцеї першого циклу;

2) «довгий» цикл (*lescyclelong*): заключні класи ліцею (2-ий, 1-й і випускний), де дається повна загальна середня освіта.

Отже, у зв'язку з ліквідацією старших класів, в суспільстві була переглянута роль Початкової Нормальної школи і переоцінені її педагогічні функції. Відтепер головна мета Початкової Нормальної школи полягала в підготовці дітей до подальших занять в середній школі.

Декрет Міністерства Освіти в 1969 р. надав Нормальним школам статус спеціальних професійних навчальних закладів. Для підвищення рівня загальноосвітніх знань майбутніх учителів було прийнято постанову про зарахування учнів до Нормальних шкіл виключно після закінчення бакалаврату, тобто після успішного закінчення середньої школи, а термін навчання був скорочений до 2-х років [4, с. 45]. Отже, замість колишніх 4-х років навчання в Початковій Нормальній школі (2 роки загальноосвітньої + 2 роки професійної підготовки) термін навчання становив лише 2 роки, повністю присвячених професійній

педагогічній освіті. Подібне нововведення сприяло більш повному оволодінню педагогічною майстерністю, оскільки наявність ступеня бакалавра передбачало наявність у студентів міцної бази фундаментальних знань і, таким чином, курс навчання в Нормальній школі був повністю спрямований на формування у майбутніх учителів відповідних знань, умінь і навичок, необхідних для подальшої педагогічної діяльності.

Особливу увагу в 70-і рр. ХХ ст. приділялася підвищенню кваліфікації вчителів. З цією метою були створені спеціальні педагогічні установи – Регіональні центри з підготовки вчителів (CPR), які, з метою розширення професійної підготовки вчителів коледжу, здійснювали додаткову педагогічну підготовку. Пізніше дані центри були перетворені в регіональні дослідницькі центри (CRDP), слухачами яких могли стати вчителі початкових шкіл з дипломом бакалавра і трирічним стажем роботи, випускники Нормальних шкіл, які мають диплом бакалавра, а також студенти університетів, які закінчили перший курс.

У зв'язку з тим, що майбутні вчителі загальноосвітніх коледжів спеціалізувалися в викладанні 2–3-х дисциплін, заняття в регіональних центрах будувалися в такий спосіб: протягом перших двох років слухачі поєднували заняття в університеті на гуманітарному або природно-науковому факультеті із заняттями в самому центрі, отримуючи, таким чином, додаткову підготовку за обраною спеціальністю. Третій рік навчання був присвячений професійно-педагогічній підготовці та стажуванню в загальноосвітніх установах.

Власне педагогічна підготовка (теоретична і практична) включала в себе: психологію (4 години на тиждень, у тому числі одне заняття було практичне), філософію освіти (2 години), соціальну антропологію (1 година), громадянське виховання (1 година). Практичні заняття (8 годин щотижня) були спрямовані на вивчення методики викладання кож-

ного предмету, практичні лабораторні роботи, проведення пробних уроків самими студентами. Педагогічна практика розподілялася між трьома триместрами по три тижні в кожному. Під час першого стажування майбутні вчителі практикувалися в умінні викладати одну дисципліну, під час другої практики – другу. У третій – стажист працював самостійно з двох дисциплін під наглядом керівника.

У кінці третього року стажисти були зобов'язані здавати іспити з теорії педагогіки, психології та соціальної антропології. Успішне складання іспитів санкціонувався дипломом про право викладання загальноосвітніх дисциплін в коледжі.

З 1979 р в підготовці вчителів стали брати участь університети. Навчання тривало 6 років і поділялося на 3 цикли по 2 роки. Успішному закінченню кожного циклу відповідав певний диплом (рис. 1).

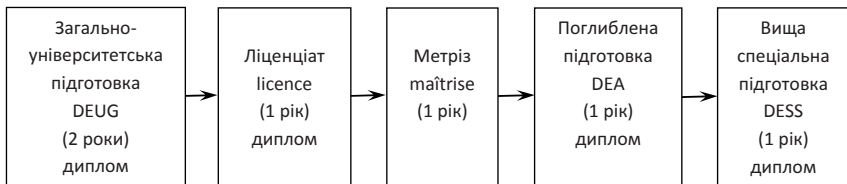

Рис. 1. Система підготовки учителів во Франції (кінець 70-х – початок 80-х рр.).

Після закінчення перших двох років навчання студенту видавався диплом загальної університетської підготовки; після успішної здачі іспитів за третій курс – диплом ліценціата (licence), після четвертого року навчання – Метріз (maîtrise), після п'ятого – диплом про поглиблену підготовку, після шостого – диплом про вищу спеціальну підготовку. Будь-який успішно закінчений цикл навчання в університеті відкривав дорогу до педагогічної діяльності. Щоб працювати в початковій і неповній середній школі (коледжі), досить було отримати диплом першого циклу.

Для роботи в ліцеї був потрібний диплом другого циклу, а у вищому навчальному закладі – диплом третього циклу.

Подібна академічна модель навчання забезпечувала отримання високого рівня загальноосвітніх знань, проте не передбачала отримання професійних навичок, також як і теоретичних знань з педагогіки і психології.

У 60–70 рр. ХХ ст. починає також формуватися сучасна концепція підготовки вчителя для французької загальноосвітньої школи. Вперше її основні положення були висловлені в 1968 р на Національній конференції в «Нова школа: підготовка вчителів і дослідження в галузі педагогіки».

Парадигма педагогічної освіти у Франції, створена в загальних рисах до кінця 70-х рр. ХХ ст., знайшла найбільш повне відображення в пропозиціях офіційної комісії Міністерства Національної Освіти, очолюваної А. Перетти (A. Peretti). Відповідно до неї підготовка всіх вчителів повинна була відбуватися в два етапи: їх навчання мало починатися в університеті і після 3-х років навчання завершуватися дипломом про отримання університетської освіти. Далі було запропоновано, щоб майбутні вчителі навчалися в педагогічних центрах, де під керівництвом досвідчених викладачів, інспекторів отримували спеціальну і педагогічну підготовку. Відтепер обов'язковим компонентом змісту педагогічної освіти стали філософія освіти, соціальна антропологія, вікова психологія, вивчення засобів і методів навчання і виховання в тісному зв'язку з дослідницькою роботою. Базова педагогічна освіта розглядалася як перший етап безперервного процесу підвищення кваліфікації педагога.

Таке реформування призвело до розробки нової моделі навчання, здатної об'єднати академічний і практико-орієнтований підходи до підготовки вчителів. Отже, дотримуючись статті 17 закону «Про орієнтації освіти» від 10 липня 1989 року, в 1991 році було відкрито 3 експе-

риментальних установи вищої професійної освіти – IUFM в Реймсі, Ліллі та Греноблі. Ця модель професійної підготовки вчителів будувалася на нових підходах до освіти вчителя, що відкрило їм можливості здійснювати педагогічну діяльність в рівній мірі ефективно в умовах шкіл різного типу [4, с. 512].

Створення Педагогічних Інститутів (IUFM) декретом 1989 року і прийняття ряду законів і циркулярів, таких як: поліпшення умов праці; надання більшої автономії в рішеннях адміністративних і професійних питань; скорочення загального навчального навантаження; надання гарантованих вакансій в педагогічному апараті країни значно сприяли виходу з освітньої кризи, яка особливо гостро проявилась у 60-ті – 70-ті рр. ХХ ст.

Відповідно до нової моделі навчання професійна компетентність вчителя повинна бути пов'язана з трьома конкретними полюсами професійних знань [1, с. 94–95]: знання дисциплін спеціалізації; знання питань управління освітнім процесом; знання всієї системи освіти в цілому.

Така модель професійної підготовки вчителя об'єднує теорію і практику, що суттєво відрізняє її від концепції фундаменталізації професійної підготовки, в якій основний акцент ставився на оволодіння виключно теоретичними знаннями.

Необхідно відзначити, що створення IUFM (Institut Universitaire de Formation des Maîtres – Педагогічний інститут університетського типу) викликало неоднозначні відгуки і дискусії, пов'язані з повною реорганізацією існуючої системи професійної підготовки вчителів.

Отже, створення IUFM сприяло посиленню професійної спрямованості спеціальної підготовки майбутнього вчителя, в якій поряд з підвищенням рівня знань в галузі теорії педагогіки передбачалося формування нового змісту дисциплін психолого-педагогічного циклу з урахуванням

досвіду, накопиченого системою підготовки вчителів початкової школи.

Передача професійної підготовки вчителів до відомства Педагогічних інститутів стало великим кроком уперед в історії розвитку педагогічної освіти Франції. Об'єднуючи в собі компоненти і функції Початкових і Вищих Нормальних шкіл, педагогічні інститути сприяли наданню професії вчителя масовості і загальнодоступності. Вони зуміли об'єднати в собі теоретичну і практичну підготовки, а також, згодом, стали центром методичної допомоги та установою підвищення кваліфікації для вчителів-практиків, так само як і для студентів, і для стажистів.

Навчання в IUFM триває 2 роки після отримання диплома ліценціата. Після закінчення першого року навчання студенти повинні пройти державний іспит, з метою тестування загальноосвітніх знань і переведення на другий рік навчання. Другий рік навчання в IUFM присвячений формуванню практичних професійних навичок: управління колективом учнів, розвиток педагогічної майстерності (педагогічний такт, манери поведінки, спілкування з аудиторією), вміння методично грамотно будувати урок, підбирати матеріал для класних і домашніх завдань тощо. У кінці другого року студенти проходять державний конкурс, організований по всій території Франції, і, в разі успішної здачі іспитів, займають запропоновану Міністерством освіти посаду в педагогічному апараті країни.

На сучасному етапі реформування професійної підготовки вчителів у зміст освітніх стандартів були включені чотири самостійних цикли предметів: загальноосвітні, спеціальні, психолого-педагогічні, методичні. Особливе місце стала займати самостійна науково-дослідна робота студентів, що свідчить про перехід студента на рівень «рефлексуючого практика». З метою розвитку рефлексивних якостей особистості майбутніх учителів, декретом Д. Банселя (rapport D. Bancel) від 2 липня 1991 було введено

обов'язкове написання курсової роботи на другому році навчання.

Ця модель підготовки вчителів у Франції має ряд переваг:

- ретельний відбір кандидатів через систему тестів, аналіз особової справи та співбесіду, вибір напрямку навчання не тільки з урахуванням спеціальності, але і з урахуванням специфіки обраного навчального закладу, що робить підготовку максимально ефективною;

- акцент на практичну підготовку, коли весь другий рік навчання в IUFM студенти працюють самостійно в якості вчителя;

- серйозне методичне забезпечення теоретичної та практичної підготовки, в якій беруть участь інспектора національної освіти, викладачі університетів та університетських інститутів підготовки вчителів, вчителі-методисти, представники адміністрації базових шкіл.

У 2003 році міністр освіти Франції Ж. Ленг (JackLang) розпочав реформування системи освіти в ході якого велика автономність була надана державним департаментам, територіальним та регіональним властям. У наш час держава зберігає за собою основну роль в управлінні освітою (в тому числі в рішенні фінансових і кадрових питань) [8, с. 14–15]. Сьогодні на всій території Франції налічується 29 Педагогічних інститутів, у яких навчається близько 90 000 студентів [6, с. 4]. Отже, з побудовою єдиного освітнього простору і переходом на нову трьох рівневу модель навчання, університетська підготовка набуває все більшої значущості.

Необхідно відзначити, що зростаюча тенденція до децентралізації вищої професійної освіти стала причиною ряду змін, що відбулися за останні десять років в сфері вищої професійної освіти Франції, серед яких: автономність у виборі кінцевих цілей і самостійність у виборі змісту освітніх програм, а також форм організації навчального процесу, педагогічних методів навчання.

Наведені зміни обумовлені також багатьма факторами, серед яких можна виділити наступні:

- відкритість європейського освітнього простору передбачає створення єдиного освітнього простору в рамках Болонського процесу за допомогою підвищення мобільності студентів, вчителів та науковців (Декларація від 19 червня 1999 г.);

- створення міжнародних ринків професійної університетської підготовки – запровадження кредитів ECTS, що надає студентам можливість навчатися в різних інституціях Європейського Співтовариства, отримуючи певну кількість кредитів, які, згодом, перезараховуються при переведенні в інший вищий навчальний заклад. (Наприклад, студент може поїхати з обміну в один із навчальних закладів, провчитися там, протягом нетривалого часу, і повернутися в свій інститут, або залишитися на навчання у іншому вищому навчальному закладі);

- створення єдиного ринку праці – отримання диплома, дійсного в усіх країнах, які підписали Болонську угоду, дозволяє працювати за отриманою кваліфікацією в будь-якій країні;

- поліпшення фінансування наукових досліджень;

- розвиток нових інформаційних та комунікативних технологій.

Безперервний процес реформування вищої професійної освіти торкнувся і Педагогічних інститутів. Закон «Про вищу професійну освіту» від 10 серпня 2007 року (статті 43–45), який отримав також назву «Закон Пекрес» (по імені Міністра Національної Освіти Валері Пекрес) затверджує злиття IUFM і Університетів з метою поліпшення якості освіти. В основу цієї реформи покладена необхідність не тільки реорганізації системи вищої професійної освіти, а й переоцінки ролі вчителя в сучасному суспільстві, вимог до його особистісним і професійним якостям. Проект був остаточно затверджений в січні 2007 р

(бюлетень від 7 січня 2007 року) і передбачав остаточну реорганізацію до 2012 р.

З боку вищої освіти нормативний акт передбачає введення до 2012 р. бюджетної та кадрової університетської автономії. За новим законом університети можуть самостійно підбирати персонал, а також мають право залучати приватних інвесторів для фінансування навчальної та наукової діяльності. Відзначимо, що реформа В. Пекрес викликала цілий ряд маніфестацій і протестів по всій території Франції. Студенти вважають, що самостійний пошук університетами коштів неминуче призведе до зловживань у фінансовій сфері (нерівності як між університетами, так і окремими факультетами), а також до тиску на керівництво закладів з боку спонсорів, так що зараховувати в університети будуть не за знання, а за гроші.

Щодо злиття педагогічних інститутів і університетів передбачається, що відтепер підготовка вчителів триватиме 5 років (3 роки в Університеті + 2 роки в педагогічному інституті), замість 3-х років (1 рік ліценціат + 2 роки IUFM), як це було раніше. Було висунуто пропозицію створити при Університетах нові магістратури (master) з педагогічною спрямованістю, а педагогічні інститути, при цьому, набувають суто професійну спрямованість і є, свого роду, професійної базою або, згідно з визначенням депутата Парламенту з питань освіти Г. Жоффруа (GuyGeoffroy), «Професійною школою» (écoleprofessionnelle).

Сучасна модель професійної підготовки вчителів значно відрізняється від дотеперішніх, оскільки на початку XXI ст., вимоги до професійної підготовки вчителів ґрунтуються на професійно-компетентнісному підході, згідно з яким майбутній учитель повинен ефективно діяти в педагогічних ситуаціях, які передбачають мобілізацію знань і умінь і їх транспозицію, а також уміння здійснювати пошук і розробку адекватних стратегій в конкретній ситуації. У сучасній французькій моделі професійної

університетської підготовки фахівців надається великого значення співробітництву між університетом як місцем розвитку високої науки і професійними групами, як структурами, відповідальними за соціально значиму діяльність, так як саме в цій діяльності використовуються наукові знання [3, с. 141].

Означений підхід є цілком доцільним, оскільки розширює можливість отримання педагогічної освіти і озброює майбутніх учителів більш широкою базою як теоретичних знань, так і практичних умінь, що дозволяють не тільки ефективно здійснювати педагогічну діяльність, але й професійно вдосконалюватися за допомогою участі в науково-дослідній діяльності.

Педагогіка на університетському рівні трансформується у Франції в науку про освіту (*sciences de l'éducation*), що включає в себе: психологію, соціологію, історію, філософію, філософію освіти, педагогіку, спеціальну педагогіку і ін. Здійснюючи, таким чином, перехід від нормативної педагогіки до наукової педагогіки, що забезпечує формування у майбутніх учителів ґрунтовної теоретичної бази і розвиток практичних навичок роботи з класним і педагогічним колективами. Однак, при цьому, педагогіка як самостійна галузь наукових знань втрачає своє значення.

Маючи солідний багаж знань, студенти направляються в спеціалізовані педагогічні інститути, де знайомляться з практичною професійною діяльністю, що розвиває їх професійні якості та педагогічну майстерність.

Висновки. Отже, проаналізовані трансформації, що відбулися в системі французької освіти на рубежі ХХ–ХХІ ст., можна умовно об'єднати у такі етапи: *перший* – (60–70-ті рр. ХХ ст.) – 1) початок децентралізації освіти; 2) підготовка вчителів в Нормальних школах виключно після отримання ступеня бакалавра; 3) створення Регіональних центрів з підготовки вчителів (підвищення кваліфікації); *другий* – кінець 70-х початок 90-х рр.

XX ст. – 1) навчання вчителів в Університетах; 2) розробка програм підвищення кваліфікації та удосконалення вчителів; 3) створення Педагогічних інститутів (1989 г.); *третій* – рубіж XX–XXI ст. – 1) підготовка вчителів в Педагогічних інститутах; 2) обов’язкова практична підготовка; 3) розвиток академічної мобільності студентів і професорсько-викладацького складу; *четвертий* – початок XXI ст. – 1) орієнтація на компетентнісний підхід до педагогічної освіти; 2) реорганізація Педагогічних інститутів в Педагогічні інститути університетського типу та їх перехід у відомство Університетів.

Починаючи з другої половини XX ст. і по теперішній час, Франція переживає епоху активного реформування системи освіти. У ході свого розвитку реформування професійної підготовки французького вчителя зазнало значних змін, особливо під впливом індустріальної модернізації суспільства. Отже, система педагогічної освіти Франції має багату історію і є відображенням політичного, економічного, історико-соціального життя країни.

Список використаної літератури:

1. Гордиенко Н.Е. Подготовка учителя-профессионала в высшей педагогической школе Франции в конце XX – начале XXI веков: на примере учителя французского языка как иностранного: дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Надежда Евгеньевна Гордиенко. – Коломна, 2010. – 248 с.
2. Закирьянова А.Х. Система профессиональной педагогической подготовки учителей массовой школы Франции на рубеже XX – XXI веков: дис. ... канд. пед. наук / А.Х. Закирьянова. – Екатеринбург, 2004. – 196 с.
3. Матушевская Г.В. Современные тенденции развития педагогических компетенций студентов будущих учителей в вузах Франции: дис. канд. пед. наук / Г.В. Матушевская. – Казань, 2000. – 167 с.
4. Смирнов В.П. Новейшая история Франции: [пособ. для студентов вузов] / В.П. Смирнов. – М.: Дрофа, 2007. – 633 с.

5. Lenombred' étudi antsa atteint un niveau record en France [Електронний ресурс] / LeFigaro Étudiant (назва з екрану). – Режим доступу: <http://etudiant.lefigaro.fr/les-news/actu/detail/article/le-nombre-d-etudiants-a-atteint-un-niveau-record-en-france-4398/> (09.08.2016 p.).
6. Lifelong Learning in the 21st century: the changing roles of educational personnel. Report for discussion at Joint Meeting. – Geneva: International Labour Organization, 2000. – 88 p.
7. Ligozat M. Formation des maîtres / M. Ligozat // Actes du colloque, Les langues vivantes à l'École Élémentaire. – Paris: INRP. – Juin 1990. – P. 11–18.
8. Poirrier P. Les politiques de la culture en France / Philippe Poirrier. – La Documentation française, 2016. – 888 p.
9. Radai P. Le statut des enseignants en langues / P. Radai. – Strasbourg: Conseil de l'Europe, 2006. – 318 p.
10. Rousselot P. Histoire De L'éducation Des Femmes En France (French Edition) / Paul Rousselot. – Nabu Press, 2011. – 456 p. s-a-atteint-un-niveau-record-en-france-4398/ (09.08.2016 p.).

References:

1. Hordyenko N.E. Podhotovka uchytelia-professyonalna v vysshei pedahohycheskoi shkole Frantsyy v kontse XX – nachale XXI vekov: na prymerе uchytelia frantsuzskoho yazyka kak ynostrannoho: dyss. ... kand. ped. nauk: 13.00.01 / Nadezhda Evhenevna Hordyenko. – Kolomna, 2010. – 248 s.
2. Zakyrianova A.Kh. Systema professyonalnoi pedahohycheskoi pidhotovky uchytelei massovoishkoly Frantsyy na rubezhe XX–XXI vekov: dys. ... kand. ped. nauk / A.Kh. Zakyrianova. – Ekaterynburh, 2004. – 196 c.
3. Matushevskaiа H.V. Sovremennyye tendentsyy razvyytia pedahohycheskykh kompetentsyi studentov budushchykh uchytelei v vuzakh Frantsyy: dys. kand. ped. nauk / H.V. Matushevskaiа. – Kazan, 2000. – 167 s.
4. Smyrnov V.P. Noveishaia ystoriya Frantsyy: [posob. dlia studentov vuzov] / V.P. Smyrnov. – M.: Drofa, 2007. – 633 s.
5. Lenombred' étudi antsa atteint un niveau record en France [Elektronnyi resurs] / LeFigaro Étudiant (nazva z ekranu). – Rezhym dostupu: <http://etudiant.lefigaro.fr/les-news/actu/detail/>

- article/le-nombre-d-etudiants-a-atteint-un-niveau-record-en-france-4398/ (09.08.2016 r.).
6. Lifelong Learning in the 21st century: the changing roles of educational personnel. Report for discussion at Joint Meeting. – Geneva: International Labour Organization, 2000. – 88 p.
 7. Ligozat M. Formation des maîtres / M. Ligozat // Actes du colloque, Les langues vivantes à l'École Élémentaire. – Paris: INRP. – Juin 1990. – P. 11–18.
 8. Poirrier P. Les politiques de la culture en France / Philippe Poirrier. – La Documentation française, 2016. – 888 p.
 9. Radai P. Le statut des enseignants en langues / P. Radai. – Strasbourg: Conseil de l'Europe, 2006. – 318 p.
 10. Rousselot P. Histoire De L'éducation Des Femmes En France (French Edition) / Paul Rousselot. – Nabu Press, 2011. – 456 s. s-a-atteint-un-niveau-record-en-france-4398/ (09.08.2016 r.).

Кононенко Инна Анатольевна,
аспирант кафедры педагогики,
ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный
педагогический университет имени Григория Сковороды»
г. Переяслав-Хмельницкий, Украина

Кононенко И.А.

ФРАНЦУЗСКИЙ ОПЫТ РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ

Аннотация

В статье рассматривается французский опыт реформирования профессиональной подготовки учителей с середины XX в. к настоящему, анализируются основные его этапы, которые произошли в системе французского Просвещения на рубеже XX–XXI вв., нововведения, современные тенденции. По результатам анализа профессиональной педагогической подготовки учителей во Франции определены меры, способствующие повышению эффективности профессионального становления студентов филологических специальностей.

Ключевые слова: профессиональная подготовка учителей, инновационные процессы, реформирование системы образования Франции.

Inna Anatoliivna Kononenko,

Postgraduate Student of the Department of Pedagogy

SHEE «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda

State Pedagogical University»

Pereiaslav-Khmelnytskyi, Ukraine

E-mail: innakononenko@mail.ru

Kononenko I. A.

THE FRENCH EXPERIENCE IN THE REFORMATION OF TEACHER PROFESSIONAL TRAINING SYSTEM

Annotation

The article deals with the French experience in the reformation of teachers professional training system from the middle of the twentieth century to present. The main periods in the French education system at the turn of XX–XXI century, the innovations and current trends are analysed in the article.

The current stage of social development is characterized by the rapid introduction of innovative processes in education. The reform of the educational sector requires the detailed historical analysis of various innovations and to show the evolution of the learning process in France in order to determine the degree of its efficiency.

The modern system of French education was formed over the past two centuries and is considered as one of the most advanced in the world. First of all, it was determined by the economic development of the country. The analyzed transformations, taken place in the French education system at the turn of XX–XXI century, can be grouped into the following stages: first (60–70'ies of XX c.) – 1) the beginning of the decentralization of education; 2) the training of teachers in normal schools only after obtaining a bachelor's degree; 3) the establishment of the regional centers of teacher training; second (late 70's early 90's of XX century) – 1) teacher training at the university; 2) the development of teachers' training and improvement programs; 3) the creation of Pedagogical Institute (1989); third (line XX–XXI century) – 1) teacher training at the Pedagogical Institute; 2) compulsory practical training; 3) the development of academic mobility for students and faculty members; fourth (beginning of XXI century) – 1) focus on competency ap-

proach to pedagogical education; 2) reorganization of a pedagogical institute in a pedagogical institution of university type and their transition to the Government Agency of Universities. Since the second half of the XX century and the present, France is experiencing the era of active education reform. During its development, the French reform of teachers training has undergone significant changes, especially influenced by the modernization of industrial society. Thus, the system of teacher education in France has a rich history and the reflection in political, economic, historical and social life.

Key words: *teacher professional training, innovative processes, French education system reformation.*